

DOI 10.58423/2786-6742/2023-4-397-408

УДК 336.74:004.738.5:657

Аделіна КОШЛЬ

Здобувачка вищої освіти

Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0002-5301-0427

Людмила МЕЛЬЯНКОВА

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0001-5836-9554

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

Анотація: У сучасному світі розвиток технологій призвів до змін у платіжній системі та сприяв виникненню електронних грошей. Досліджено сутність електронних грошей як платіжного засобу, без використання банківських рахунків. Проаналізовано основні ознаки електронних грошей, зокрема такі: електронні гроші є одиницями вартості; електронні гроші є засобом платежу; електронні гроші є грошовим зобов'язанням особи, яка їх випускає; електронні гроші виступають об'єктом цивільних прав; електронні гроші зберігаються на електронному пристрої; випуск електронних грошей може здійснювати виключно банк; обіг електронних грошей обмежений певною платіжною системою. Розглянуто чотири основні класифікаційні ознаки електронних грошей, що обумовлені як економічними, так і позаекономічними чинниками їх використання (за типом носія; за типом технології зберігання; за ступенем анонімності; за розміром платежу). На основі проведеного дослідження стверджено, що для функціонування безготівкових платежів необхідна чітка регламентація нормативно-правовими актами.

Проаналізовано методику облікового відображення операцій з електронними грошима, враховуючи елементи методу бухгалтерського обліку. Досліджено порядок документування операцій з електронними грошима на всіх етапах їхнього життєвого циклу для торговців і користувачів. Запропоновано комплексний підхід до побудови методики облікового відображення операцій з електронними грошима, що забезпечує формування необхідної інформації для різних груп користувачів. Запропоновано заходи, що будуть сприяти безперервному розвитку безготівкового обігу в нашій країні: комплекс заходів НБУ, політика банків щодо підвищення привабливості безготівкових розрахунків, політика держави, спрямована на зростання попиту на безготівкові розрахунки. Дослідження має значущість для практикуючих бухгалтерів, фінансових аналітиків та менеджерів, що операційно залучені до електронних фінансів та електронної комерції. Завдяки комплексному підходу та актуальному аналізу, стаття сприяє розумінню сутності та перспектив розвитку електронних грошей у сучасному економічному середовищі.

Ключові слова: електронні гроші; операції з електронними грошима; транзакція; розрахунки електронними грошима; електронна комерція; платіжна система.

JEL Classification: E42, E49

Absztrakt. Napjainkban a technológia fejlődése a fizetési rendszerek változásához vezetett, és hozzájárult az elektronikus pénz megjelenéséhez. Az elektronikus pénzt, mint bankszámla nélküli fizetési eszköznek a lényegét vizsgáljuk. A szerző elemzi az elektronikus pénz főbb jellemzőit, különös tekintettel: az elektronikus pénz értékegység; az elektronikus pénz fizetési eszköz; az elektronikus pénz a kibocsátó személy pénzbeli kötelezettsége; az elektronikus pénz polgárjogi tárgy; az elektronikus pénzt elektronikus eszközön tárolják; az elektronikus pénzt kizárólag bank adhatja ki; az elektronikus pénz forgalma egy bizonyos fizetési rendszerre korlátozódik. A szerző az elektronikus pénz négy fő osztályozási jellemzőjét veszi figyelembe, amelyeket használatuk gazdasági és nem gazdasági tényezői (az adathordozó típusa; a tárolási technológia típusa; az anonimitás mértéke; a fizetés összege) határoznak meg. A tanulmány azzal érvel, hogy a nem készpénzes fizetések működéséhez egyértelmű jogi szabályozásra van szükség. A cikk az elektronikus pénzzel végzett tranzakciók elszámolásának módszertanát elemzi, figyelembe véve a számviteli módszer elemeit. Az elektronikus pénzzel kapcsolatos tranzakciók dokumentálásának eljárását vizsgálja a kereskedők és a felhasználók életciklusának minden szakaszában. Az elektronikus pénz-tranzakciók számviteli módszertanának kialakításához olyan integrált megközelítést javasolunk, amely biztosítja a különböző felhasználói csoportok számára a szükséges információk kialakítását. Olyan intézkedéseket javasol a szerző, amelyek hozzájárulnak a készpénzmentes pénzforgalom folyamatos fejlődéséhez: az Ukrán Nemzeti Bank intézkedéscsomagját, a bankok politikáját a készpénzmentes fizetések vonzerejének növelésére valamint a készpénzmentes fizetések iránti kereslet növelését célzó állami politikát. A kutatás fontos a gyakorló könyvelők, pénzügyi elemzők és az elektronikus pénzügyekkel és az e-kereskedelemmel operatívan foglalkozó vezetők számára. A téma átfogó megközelítésének és naprakész elemzésének köszönhetően a cikk hozzájárul az elektronikus pénz fejlődésének lényegének és kilátásainak megértéséhez a modern gazdasági környezetben.

Kulcsszavak: elektronikus pénz; elektronikus pénzforgalom; tranzakció; elektronikus pénzfizetés; e-kereskedelem; fizetési rendszer.

Abstract. In today's world, the development of technologies has led to changes in the payment system and contributed to the emergence of electronic money. The essence of electronic money as a means of payment, without the use of bank accounts, has been studied. The main characteristics of electronic money are analyzed, in particular the following: electronic money is a unit of value; electronic money is a means of payment; electronic money is a monetary liability of the person issuing it; electronic money is an object of civil rights; electronic money is stored on an electronic device; electronic money can only be issued by a bank; circulation of electronic money is limited by a certain payment system. Four main classification features of electronic money are considered, which are determined by both economic and non-economic factors of their use (by type of medium; by type of storage technology; by degree of anonymity; by size of payment). On the basis of the conducted research, it was asserted that for the functioning of non-cash payments, clear regulation by regulatory and legal acts is necessary. The method of accounting display of transactions with electronic money is analyzed, taking into account the elements of the accounting method. The procedure for documenting transactions with electronic money at all stages of their life cycle for merchants and users has been studied. A comprehensive approach to the construction of a method of accounting display of transactions with electronic money is proposed, which ensures the formation of the necessary information for different groups of users. Measures are proposed that will contribute to the continuous development of cashless circulation in our country: a set of NBU measures, banks' policy to increase the attractiveness of cashless payments, state policy aimed at increasing the demand for cashless payments. The study has implications for practicing accountants, financial analysts and managers operationally involved in e-finance and e-commerce. Thanks to a comprehensive approach and up-to-date analysis, the article contributes to the understanding of the essence and prospects of the development of electronic money in the modern economic environment.

Key words: electronic money; electronic money transactions; transaction; electronic money payments; electronic commerce; payment system.

Постановка проблеми. Головним ліквідним активом на будь-якому підприємстві є грошові кошти, і успішність його діяльності залежить від ефективності управління грошовими потоками. Впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій призвело до виникнення нового та сучасного засобу оплати - електронних грошей. Цей новий інструмент повністю відповідає вимогам електронної комерції, що призвело до збільшення динамічності бізнес-процесів, розширення каналів збуту, поліпшення обслуговування клієнтів та прискорення грошових потоків за допомогою Інтернету. З урахуванням поширення використання електронних грошей у платіжних операціях виникає актуальна потреба у розробці ефективного інструментарію для управління цим процесом. В наш час відсутній механізм облікового відображення та контролю операцій з електронними грошима, що ускладнює створення якісної інформаційної бази для прийняття управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні науковці та дослідники, такі як С.І. Дерев'янюк, Т. Батракова, О.В. Мельниченко, О.А. Шевчук, М.Д. Алексеєнко, О.В. Єфремкіна, А.С. Ласукова, М.А. Пожидаєва, В.В. Скоробогатова, Т.О. Тарасова, зосередили свою увагу на вивченні різних аспектів теоретичного, організаційного та методичного забезпечення бухгалтерського обліку електронних грошей. Окрім того, питання поліпшення організаційно-методичних положень бухгалтерського обліку операцій з електронними грошима розглядали також І.М. Вигівська, О.О. Нестеренко, А.С. Крутова, І.М. Пліско, М.А. Радченко, С.М. Семейон, А.В. Янчев. Значний внесок у розвиток досліджень функціонування електронних грошей також внесли зарубіжні вчені, серед яких важливу роль відіграли А. Пьотровська, Б. Фрончек, Т. Желіньскі, М. Кішель, Б. Елі та Д.А. Кочергін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри велику кількість публікацій вітчизняних і зарубіжних науковців, все ще залишаються відкритими питання пов'язані із трактуванням сутності поняття "електронні гроші", питання щодо поліпшення організаційно-методичних положень бухгалтерського обліку операцій з електронними грошима. При цьому важливо враховувати відсутність механізму облікового відображення та контролю операцій з електронними грошима, що ставить під сумнів можливість створення якісної інформаційної бази для прийняття управлінських рішень у цій сфері.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування теоретичних аспектів та дослідження методичних положень, що стосуються трактування поняття "електронні гроші", їх класифікація та облікове відображення. Стаття спрямована на вивчення економічної сутності та облікового відображення електронних грошей, а також дослідження ролі та значення електронних грошей у фінансовій системі в контексті сучасних викликів і можливостей економічної системи.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасній економіці спостерігається зростання популярності не лише безготівкових розрахунків, але й

використання електронних грошей як ефективного платіжного засобу. Розвиток найновітнішої форми грошей, а саме електронних, призводить до їхньої трансформації: вони втрачають свою матеріальну форму і стають інформаційним ресурсом. Цей ресурс втілюється у віртуальній реальності за допомогою передових технологічних засобів. Такий перехід визначає нові тенденції в економічних розрахунках, де електронні гроші стають ключовим елементом цифрової трансформації платіжних процесів [1].

Концепція електронних грошей, чи електронної готівки, виникла завдяки ініціативі американця Девіда Чаума в середині 80-х років ХХ століття. Розробка системи "сліпого цифрового (електронного) підпису" Чаума мала важливий внесок у розвиток електронних грошей, забезпечуючи можливість реалізації анонімних грошових операцій та захист від шахрайства [2].

На сьогоднішній день існує велике різноманіття трактувань терміну "електронні гроші". Декілька з цих визначень представлені у таблиці 1.

Таблиця 1.

Поняття "електронні гроші" за різними джерелами*

№ з/п	Автор, джерело	Визначення
1	Директива 2009/110/ЄС [3]	Грошова вартість, що зберігається в електронній, у тому числі магнітній, формі як вимога до емітента, що випускається після отримання коштів для здійснення платіжних транзакцій, як визначено у пункті 5 статті 4 Директиви 2007/64/ЄС, і що її приймає фізична чи юридична особа, крім емітента електронних грошей
2	Закон України "Про платіжні послуги" [4]	Одиниці вартості, що зберігаються в електронному вигляді, випущені емітентом електронних грошей для виконання платіжних операцій (у тому числі з використанням наперед оплачених платіжних карток багатоцільового використання), які приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж їх емітент, та є грошовим зобов'язанням такого емітента електронних грошей
3	Т. І. Батракова [5]	Електронні гроші – це такий вид платіжних засобів, обіг яких відбувається в електронному вигляді та гарантує повну анонімність. Усі платіжні системи засновані на використанні кредитних платіжних карток або ж так званого електронного гаманця. Із технічного погляду електронні гроші – це електронний запис про певний обсяг вартості, який захищений відповідними криптографічними алгоритмами
4	Н. Л. Шишкова [6]	Електронні гроші – унікальний економічний і правовий феномен. За економічною сутністю вони є своєрідною третьою формою грошей, оскільки значно відрізняються як від готівкових, так і безготівкових коштів

*Сформовано авторами на основі [3], [4], [5], [6]

Згідно з висновками директора Української фінансово-банківської школи М. І. Савлука [7], "електронні гроші" не представляють собою аналог готівки або самостійну форму грошей; натомість, вони є сучасним технологічним еквівалентом депозитних грошей і в майбутньому можуть виконувати роль заміни чеків.

Додатково, Листом Національного банку України № 25-112/6750 від 07.06.2013 р. підтверджено, що "електронні гроші не можуть бути прирівняні до статусу грошової одиниці України, оскільки випускаються банками і мають обмеження у розповсюдженні і здійсненні операцій за ними серед обмеженого кола осіб" [8].

Отже, можна стверджувати, що електронні гроші представляють собою електронні форми грошових зобов'язань, які зберігаються на електронному пристрої власника. У системах, де використовуються електронні гроші для розрахунків, банківські рахунки використовуються лише при введенні та виведенні коштів з системи: зарахування грошей на рахунок емітента під час емісії електронних грошей і зняття коштів з рахунку емітента при використанні електронних грошей для оплати.

Ознаки електронних грошей наведено на рис. 1.

Рис. 1. Ознаки електронних грошей*

*Сформовано авторами на основі [9]

Отже, як видно на рис. 1, електронні гроші виявляють загальні ознаки грошей, такі як використання в ролі платіжного засобу та наявність самостійного правового статусу в межах цивільного законодавства. Типовими рисами електронних грошей є їх зберігання на електронному пристрої, емісія винятково банком, обмежений обіг в рамках конкретної платіжної системи та характеристика грошового зобов'язання особи, яка їх випускає.

З погляду бухгалтерського обліку, електронні гроші представляють собою новий об'єкт для дослідження. З метою подальшого аналізу методологічних та організаційних проблем, що пов'язані з їхнім бухгалтерським обліком, доцільно розглядати їх класифікацію.

Дерев'янка С. І. у своїй публікації поділяє електронні гроші наступним чином:

- електронні гроші на базі смарт-карт (анонімні та персоніфіковані);
- електронні гроші на базі Інтернет-мереж (анонімні та персоніфіковані) [10].

Ця система класифікації відображає технологічні аспекти, але не надає жодної інформації для здійснення бухгалтерського обліку та ідентифікації електронних грошей як активу.

На нашу думку найбільш повну та обґрунтовану класифікацію електронних грошей запропонували Т.В. Мокієнко, Т.Б. Прийдак та Р.В. Ліпський [11] (рис. 2).

Відповідно до рис. 2 електронні гроші за типом носія поділяються на ті, що базуються на фізичному пристрої, і ті, що базуються на програмному забезпеченні.

На базі фізичного пристрою електронні гроші знаходяться на спеціальному пристрої, який одночасно використовується для здійснення платежів. Під час використання такого типу платіжних інструментів можливе виконання транзакції між платником та отримувачем платежу, іноді без потреби додаткового під'єднання смарт-карт до мережі.

На базі програмного забезпечення, відомого також як онлайн гроші, електронні гроші знаходяться в накопичувальних пристроях інформації у формі файлів бази даних масиву інформації. У такому випадку для завершення транзакції обов'язковим є запит до оператора електронних грошей.

Щодо типу технології зберігання, то тут електронні гроші поділяються на із централізованим веденням рахунків, та із використанням електронних записів/символів. Сутність електронних грошей із централізованим веденням рахунків полягає у тому, що кожна транзакція реєструється та підтверджується через централізовану систему рахунків, якою управляє система електронних грошей. Для електронних грошей із використанням електронних записів/символів характерно те, що для проведення транзакції не потрібна авторизація, а електронні гроші представлені у вигляді електронних символів, які обертаються всередині комп'ютерної чи телекомунікаційної мережі, або за допомогою прямого під'єднання до такої мережі електронних пристроїв (наприклад, електронних чіпів у смарт-картах чи RFID-модулів у смартфонах).

Рис. 2. Класифікація електронних грошей*

*Сформовано авторами на основі [11]

Для ступеня анонімності характерні повністю анонімні системи електронних грошей, системи, що вимагають ідентифікації, та системи, що вимагають часткової ідентифікації. При повністю анонімних системах електронних грошей не потрібно проводити ідентифікацію користувача ні при придбанні, ні при здійсненні транзакцій. Таким чином, ідентифікація та відстеження проведених операцій між платником та отримувачем платежу неможливі. Щодо систем, які вимагають ідентифікації, то тут платник і отримувач платежу, який здійснюється за допомогою електронних грошей, повинні підтверджувати свою ідентичність, надаючи системі електронних грошей змогу відслідковувати транзакції.

І, нарешті, за розміром платежу бувають системи пікоплатежів, системи мікроплатежів та системи макроплатежів. Системи пікоплатежів можуть здійснювати платежі на суму від менше ніж 1 євроценту до 1 євро. У системах мікроплатежів можна проводити оплату від 1 євро до 10 євро. Здійснення оплати цього розміру за допомогою чеків чи платіжних карт часто не є економічно

обґрунтованим. Для системи макроплатежів характерно здійснення транзакції більшого розміру [11].

На сучасному етапі розвитку електронних грошей в Україні, облік цих фінансових інструментів регулюється певними нормативно-правовими документами (табл. 2)

Таблиця 2

Нормативно-правові документи, що регулюють облік електронних грошей*

№ з/п	Назва нормативного документа	Призначення
1	Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними [12]	регулює порядок надання емітентами електронних грошей фінансової платіжної послуги з випуску електронних грошей та виконання платіжних операцій з ними, у тому числі відкриття та обслуговування електронних гаманців, встановлює вимоги до емітентів електронних грошей, їх комерційних агентів, обмеження щодо використання електронних грошей, особливості виконання платіжних операцій з електронними грошима
2	Закон України “Про платіжні послуги” [4]	визначає поняття та загальний порядок виконання платіжних операцій в Україні, встановлює виключний перелік платіжних послуг та порядок їх надання, категорії надавачів платіжних послуг та умови авторизації їх діяльності, визначає загальні засади функціонування платіжних систем в Україні, загальні засади випуску та використання в Україні електронних грошей та цифрових грошей Національного банку України

*Сформовано автором на основі [4], [12]

Отже, як бачимо на сьогодні в Україні відзначається недостатній розвиток законодавства, спрямованого на облік електронних грошей, що створює значні прогалини в регулюванні цього важливого фінансового інструменту. Відсутність чітких та повних нормативно-правових рамок може ускладнювати ефективний контроль та управління цим сектором, а також викликати ризики для безпеки та стабільності фінансового ринку.

Суть процесу документування операцій з електронними грошима полягає у необхідності проведення цього процесу в електронному форматі, оскільки електронні гроші переважно використовуються в онлайн середовищі для оплати товарів та послуг через Інтернет. З метою підвищення інформативності обліку електронних грошей у бухгалтерському обліку, необхідно визначити процедури документування операцій з електронними грошима, що включають у себе розробку стандартних форм для обліку наявності та руху цих грошей.

Вивчивши набір документів, які регламентують операції з електронними грошима на підприємствах, було проведено систематизацію первинних документів відповідно до етапів їхнього оформлення та суб'єктів їх використання (рис. 3).

Рис. 3. Документальне оформлення операцій з електронними грошима*

*Сформовано авторами на основі [13]

З погляду бухгалтерського обліку, електронні гроші класифікуються як інші кошти, оскільки, хоча вони відрізняються від традиційних грошей, проте легко конвертуються в них.

Відповідно до наказу Міністерства фінансів України № 627 від 25.06.13 р. [14] Інструкцію про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 [15] було доповнено субрахунком 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті» до рахунку 33 «Інші кошти». На даному субрахунку слід відображати «операції з електронними грошима, які здійснюються комерційними агентами та користувачами, відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України та правил використання електронних грошей, узгоджених з Національним банком України. При цьому, з метою бухгалтерського обліку не визнаються електронними грошима наперед оплачені картки одноцільового використання: дисконтні картки торговців, картки автозаправних станцій, квитки для проїзду в міському транспорті тощо, які приймаються як засіб платежу виключно їх емітентами» [15].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Електронні гроші вже відіграють ключову роль у сучасних грошових системах, і прогнозується, що вони стануть визначальним елементом у грошових системах майбутнього. Важливо зауважити, що розвиток електронних грошей не змінює суті грошей, а лише їх форму. З впровадженням електронних грошей виникає питання щодо можливості створення єдиної всесвітньої валюти з централізованим емісійним центром, що

приведе до перегляду ролі центральних емісійних банків та глобальних змін у законодавчому просторі.

Прогнозуючи майбутнє, можна впевнено стверджувати, що ситуація на ринку електронних платіжних систем не передбачає суттєвих змін, що сприятиме подальшому зміцненню електронних валют та зростанню популярності віртуальних розрахунків.

Проте, основною перепоною в перспективі розвитку електронних грошей в Україні є питання їх правового визначення та законодавчого регулювання. У зв'язку з тим, що емісія електронних грошей наразі регулюється нормами, що стосуються емісії платіжних карток, і банки здійснюють її відповідно до чинних правових положень, програмні системи та небанківські емітенти електронних грошей функціонують у сфері правової невизначеності. Тому регулювання електронних грошей в аспекті законодавства стає пріоритетним завданням в Україні.

Для сприяння розвитку безготівкового обігу в Україні необхідно визначити та усунути чинники, що гальмують його розширення, а саме:

- наявність значної кількості банкоматів та платіжних терміналів, проте недостатньо розвинена мережа POS-терміналів;
- завищені ліміти на готівкові розрахунки;
- низький рівень фінансової грамотності та культури населення.

Заходи для активізації безготівкових розрахунків можуть включати:

- реалізацію політики держави, спрямованої на підвищення попиту на безготівкові розрахунки;
- проведення комплексу заходів Національного банку України щодо підтримки розвитку безготівкових розрахунків;
- впровадження політики банків, спрямованої на підвищення привабливості безготівкових розрахунків.

Прикладом дії Національного банку України в цьому напрямку є запуск проекту "Cashless economy", який спрямований на зниження попиту на готівкову валюту та збільшення популярності безготівкових розрахунків. Таким чином, подальші дослідження мають зосереджуватись на вивченні сучасних технологій та інструментів безготівкового обігу.

Список використаних джерел

1. Вигівська І., Семйон В. Електронні гроші в системі управління фінансовими ресурсами підприємства: облікові аспекти. Науковий вісник УжНУ Серія: Економіка. 2014. № 3 (44). С. 173–175. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1698.pdf>. (дата звернення: 20.10.2023).
2. Chaum D. Blind signatures for untraceable payments. *Advances in Cryptology. Proceedings of Crypto 82*. New York: Springer Science, 1983. P. 199- 203.
3. Директива 2009/110/ЕС Європейського Парламенту та Ради щодо започаткування та здійснення діяльності установами - емітентами електронних грошей та пруденційний нагляд за ними, що вносить зміни до Директиви 2005/60/ЕС та 2006/48/ЕС, та скасовує Директиву 2000/46/ЕС : Директива Європ. співтовариства від 16.09.2009 р. № 2009/110/ЄС : станом на 12 січ. 2016 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a18#Text (дата звернення: 09.11.2023).

4. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 р. № 1591-IX : станом на 1 квiт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (дата звернення: 09.11.2023).
5. Батракова Т., Грінченко А. Проблеми та перспективи розвитку електронних грошей в Україні. ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ. 2016. № 7. С. 702–706. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/118.pdf. (дата звернення: 09.11.2023).
6. Шишкова Н. Л., Мороз Є. Ю. ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ: СУТНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ. Економічний вісник. 2017. № 4. С. 39–51. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2017/4/EV20174_039-051.pdf (дата звернення: 09.11.2023).
7. Савлук М. І., Мороз А. М., Лазепко А. М. Гроші і кредит: підручник / за наук. ред. М. І. Савлука. 6-те вид., перероб. і доп. Київ: КНЕУ, 2011. 589 с.
8. Щодо визначення окремих понять : Лист Нац. банку України від 07.06.2013 р. № 25-112/6750. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v6750500-13#Text> (дата звернення: 09.11.2023).
9. Верес І. Поняття та ознаки електронних грошей. Підприємництво, господарство і право. Цивільне право і процес. 2017. № 8. С. 15–19. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/8/4.pdf> (дата звернення: 13.11.2023).
10. Дерев'яно С. І. Електронні гроші: сучасний стан та перспективи розвитку. Економічний вісник університету. 2014. № 22 (1). С. 138–143. URL: [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/evvu_2014_22\(1\)_26.pdf](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/evvu_2014_22(1)_26.pdf) (дата звернення: 13.11.2023).
11. Мокієнко Т. В., Прийдак Т. Б., Ліпський Р. В. Електронні гроші: сутність, класифікація та облікове відображення. Ефективна економіка. 2019. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7107> (дата звернення: 15.11.2023).
12. Про затвердження Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними : Постанова Нац. банку України від 29.09.2022 р. № 210 : станом на 24 черв. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#Text> (дата звернення: 17.11.2023).
13. Легенчук С., Семенець А. Облікове відображення операцій з електронними грошима: методичний аспект. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2017. № 23. С. 144–147. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/Nvkhdu_en_2017_23\(3\)_36](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/Nvkhdu_en_2017_23(3)_36) (дата звернення: 17.11.2023).
14. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку : Наказ М-ва фінансів України від 27.06.2013 р. № 627 : станом на 12 трав. 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1242-13#Text> (дата звернення: 17.11.2023).
15. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Инстр. М-ва фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 : станом на 29 лип. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 17.11.2023).

References

1. Vygivska, I., & Semyon, V. (2014). Electronic funds in the system of financial management: accounting aspects. Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series "Economics", (3 (44)). <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1698.pdf> (accessed 20 October 2023) [in Ukrainian]
2. Chaum D. Blind signatures for untraceable payments. Advances in Cryptology. Proceedings of Crypto 82. New York: Springer Science, 1983. P. 199- 203.
3. Dyrektyva 2009/110/ES Jevropejs'kogo Parlamentu ta Rady shhodo zapochatkuvannja ta zdijsnennja dijalnosti ustanovamy - emitentamy elektronnyh groshej ta prudencijnyj nagljad za nymy, shho vnosyt' zminy do Dyrektyvy 2005/60/ES ta 2006/48/ ES, ta skasovuje Dyrektyvu 2000/46/ES vid 16 veresnja 2009 r. № 994_a18. [Directive 2009/110 / EC of the European Parliament and of the Council on the taking up and pursuit of the business of issuing electronic money and prudential supervision, amending Directives 2005/60 / EC and 2006/48 / EC and repealing 46 / EC of the European Parliament and of the Council September 16, 2009 № 994_a18]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a18#Text (accessed 9 November 2023) [in Ukrainian]

4. "Pro platizhni posluhy", Zakon Ukrainy № 1591-IX (2023) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20> (accessed 9 November 2023) [in Ukrainian]
5. Batrakova, T., & Grinchenko, A. (2016). Problems and prospects of electronic money in Ukraine. *Economy and Society. Money, Finances and Credit*, (7). https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/118.pdf (accessed 9 November 2023) [in Ukrainian]
6. Shyshkova, N. L., & Moroz, E. Y. (2017). Electronic money: the essence and problems of use in Ukraine. *Economics Bulletin*, (4). https://ev.nmu.org.ua/docs/2017/4/EV20174_039-051.pdf (accessed 9 November 2023) [in Ukrainian]
7. Savluk, M., Moroz, A., & Lazepko, A. (2011). Hroshi ta kredyt [Money and credit]. KNEU. [in Ukrainian]
8. Regarding the definition of individual concepts, Letter from The National Bank of Ukraine № 25-112/6750 (2013) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v6750500-13> (accessed 9 November 2023) [in Ukrainian]
9. Veres, I. (2017). Concepts and features of electronic money. *Entrepreneurship, economy and law. Civil law and process*, (8), 15–19. <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/8/4.pdf> (accessed 13 November 2023) [in Ukrainian]
10. Derevyanko, S. I. (2014). Electronic money: current status and future development. *Ekonomichnyi visnyk universytetu*, (22 (1)). [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ecvu_2014_22\(1\)_26.pdf](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ecvu_2014_22(1)_26.pdf) (accessed 13 November 2023) [in Ukrainian]
11. Mokiienko, T. V., Priyda, T. B., & Lipskyi, R. V. (2019). Electronic money: essence, classification and reflection in the accounting. *Efektivna ekonomika*, (6). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7107> (accessed 15 November 2023) [in Ukrainian]
12. On the approval of the Regulation on the issuance of electronic money and the implementation of payment transactions with it, Resolution of the National Bank of Ukraine № 210 (2023) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22> (accessed 17 November 2023) [in Ukrainian]
13. Legenchyk, S., & Semenets, A. (2017). Accounting reflection of operations with electronic money: methodic aspect. *Scientific Journal of Kherson State University*, (23), 144–147. [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/Nvkhdu_en_2017_23\(3\)_36](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/Nvkhdu_en_2017_23(3)_36) (accessed 17 November 2023) [in Ukrainian]
14. On the approval of amendments to some regulatory legal acts of the Ministry of Finance of Ukraine on accounting, Order of the Ministry of Finance of Ukraine № 627 (2013) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1242-13> (accessed 17 November 2023) [in Ukrainian]
15. Instruction on the application of the Chart of accounts of assets, capital, commitments and business operations of enterprises and organizations, Instruction of the Ministry of Finance of Ukraine № 291 (2022) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (accessed 17 November 2023) [in Ukrainian]